

El treball de Gaudí a Montserrat, al descobert

La Sala Puig i Cadafalch del Monestir exposa els plànols inèdits de la reconstrucció de la Basílica, de l'any 1877

Tres dels plànols d'Antoni Gaudí que es mostraran a Montserrat | AbMontserrat

Dimarts, 12 de juny, a les 12h, tindrà lloc a la Sala Puig i Cadafalch de Montserrat l'acte de presentació de la restauració dels plànols de l'absis i cambril de la Basílica de Santa Maria, de l'arquitecte Francesc de Paula Villar Lozano, en què va intervenir Antoni Gaudí (1876-1877). En l'acte, presidit pel P. Abat Josep M. Soler, intervindran el G. Josep Galobart, arxiver del Monestir, que parlarà de la història d'aquests plànols; i les restauradores Carme Bello i Àngels Borrell, d'Estudi B2.

Els plànols restaurats tenen una doble importància. D'una banda, perquè són els primers que presenten la construcció de l'absis de la Basílica, que inclou el nou Cambril de la Mare de Déu, i el projecte de reforma de les cobertes de l'edifici, que va dissenyar l'arquitecte Francesc de P. Villar Lozano. D'una altra, perquè els va dibuixar Antoni Gaudí, que en aquell moment era estudiant d'arquitectura i treballava per a l'arquitecte Villar. I també, perquè Gaudí en va deixar testimoni dels seus treballs en un dietari, conegut com el Manuscrit de Reus, que permet establir la cronologia dels treballs de dibuix i les relacions d'Antoni Gaudí amb l'arquitecte Villar Lozano.

Els plànols han estat restaurats per l'Estudi B2, concretament per Carme Bello i Àngels Borrell, que el proper dimarts 12 de juny explicaran el procés que han seguit.

L'exposició que es pot veure -amb visites concertades, fins el 29 de juny- a la Sala Puig i Cadafalch del Museu de Montserrat, comissariada pel G. Josep Galobart, arxiver del Monestir, i les restauradores Bello i Borrell, compta amb sis vitrines que mostren, entre d'altres, el quadern de notes digitalitzades d'Antoni Gaudí, referents als plànols de l'absis, el cambril, el presbiteri i la planta de la Basílica. També es podran veure documents originals, fotografies de la restauració dels plànols i dels originals, notes de les hores de treball dels arquitectes, de viatges o factures del material utilitzat.

Apunts històrics

Com apunta el G. Josep Galobart, la convulsa història d'Espanya i de Catalunya al s. XIX també la va viure el Santuari i Monestir de Montserrat. Durant la guerra del francès (1808-1814), l'exèrcit de Napoleó va ocupar Montserrat. L'11 d'octubre de 1811, en abandonar el Santuari, van incendiar l'església i el monestir. En tornar els monjos, van intentar restaurar la Basílica, però les successives convulsions polítiques del s. XIX no van permetre reprendre els treballs fins al 1877, seguint el projecte de Francesc de Paula Villar Lozano, en el qual va intervenir Antoni Gaudí. Les obres de la construcció dels nous absis es van acabar el 1885. L'any 1887 es va concloure l'obra de decoració interior del Cambril de la Mare de Déu, arrodonida més endavant amb les pintures de Joan Llimona.

La intervenció d'Antoni Gaudí en els plànols

La intervenció del futur arquitecte Antoni Gaudí (1852-1926), estudiant de quart curs d'arquitectura (1876-1879), en aquests plànols és doble. En primer lloc, com a dibuixant de l'arquitecte Villar Lozano i, també, perquè va escriure un dietari dels seus treballs, que sortosament ens ha arribat en l'anomenat Manuscrit de Reus. Gràcies a aquest dietari podem establir la cronologia i l'evolució dels treballs dels plànols, el nom d'altres estudiants que hi van intervenir, així com alguns aspectes relacionats amb els seus estudis i activitats personals. Igualment, a través d'aquests escrits es descobreixen les discrepàncies que Gaudí tenia sobre el treball amb l'arquitecte Villar.